
Marx je mrtev, ať žije reforma

Marx je mrtev, ať žije reforma

5.3.2008, autor: Tomáš Julínek

Zdravotnictví je po celém světě provázeno mýty, jež vyvěrají především z tabuizace medicíny. Vykreslují nám obraz zvláštního prostředí, které se záhadně liší od jiných oblastí našeho života. Je to jakási země zázraků, kde neplatí ekonomické zákonitosti, kde potřebujeme zcela jiné typy institucí, kde neexistují běžné motivace a všichni se k sobě chovají tak nějak hezky a konají samé dobré skutky...

Vidím především dva důvody takové mytizace: jednak určitou kulturně danou psychologickou bariéru, která se dotýká podstaty vnímání života (strach z nemoci a ze smrti), a jednak zcela pragmatické chování zájmových skupin, které nestojí o zprůhlednění systému a zavedení standardních pravidel. České prostředí je navíc poznamenáno desetiletími státního socialistického zdravotnictví a následně jeho nedokončenou transformací na autentický systém zdravotního pojištění. Před mým nástupem na ministerstvo prožilo české zdravotnictví osm zahrávajících let nečinnosti, kdy se „řešily“ pouze pseudoproblémy. Úředníci pracovali na zástupných tématech typu papírové zdravotní knížky jako univerzálního léku na všechny neduhy českého zdravotnictví. Od ministerského stolu se plánovalo, kde má být kolik lůžek v nemocnici v Dolní Lhotě, a vznikaly zákony, které měly postupně vrátit veřejné zdravotní pojištění zpět do podoby státního zdravotního systému.

Nakopli jsme zdravotnictví V této atmosféře přicházím s reformou zdravotnictví. Po čtyřech letech příprav přináším se svým týmem jasnou a konzistentní vizi změny právního rámce ve zdravotnictví, která se snaží do systému zakomponovat standardní instituce. Zároveň řeší mnoho běžných rutinních úkolů, které ministerstvo léta zanedbávalo - například tři roky nebyla vyřizována odvolání občanů, nebylo vůbec řešeno financování vzdělávání praktických lékařů apod. Při tom všem jsme pod neustálým tlakem médií, která se kromě reformy zajímají o všechno možné - od obsahu ftalátů v dudlících až po implantaci kmenových buněk do mozku. Ale nevyptávají se pouze novináři. Rozhýbali jsme stojaté vody českého zdravotnictví natolik, že se o ně konečně začali pořádně zajímat i občané. Ministerstvo je zaplaveno nejen jejich otázkami, ale i stovkami reálných příběhů z ordinací, lékáren i nemocničních pokojů.

Pacient versus průmysl Už samo zavedení poplatků ve zdravotnictví otevřelo velmi užitečnou diskusi. Najednou se lidé ptají, proč jsou zvaní na kontroly o víkendech, nebo přicházejí na to, že lékař účtuje pojišťovně klinické vyšetření, aniž je fyzicky provádí. Pacienti konečně zjišťují, že jejich lék má levnější alternativu, že existují léčiva s různými názvy, ale stejnou účinnou látkou a podobně.

Co je však největším problémem českého zdravotnictví? Je to osamocení pacienta v kontaktu (nebojím se říci v boji) s obrovskou mašinerií moderního zdravotního průmyslu. Českého občana se nikdo nezastane a nikdo mu pořádně neporadí! Hlavním cílem předkládaných sedmi reformních zákonů je proto významně zlepšit postavení pacienta, dodat mu informace a kvalitní zastání. Tyto informace potřebuje pacient především pro rozhodování v běžné péči tak, aby zvládl kontakt s lékařem i bez zdravotní pojišťovny. A tam, kde jde o život, při složitých rozhodnutích, při velmi drahých výkonech, musí být zastoupen zdravotní pojišťovnou. Ta by měla také zajistit pacientům průvodce zdravotním systémem.

Za změnami si stojím Reforma přináší jasně definovaný zákonný nárok na zdravotní péči hrazenou z veřejného zdravotního pojištění, fungující zdravotní pojišťovny, které si budou vážit svého pojištěnce, budou jej informovat, budou

se ho zastávat v boji s agresivním, neosobním a podbízejícím se zdravotním průmyslem. Stát získá silné nástroje pro dohled nad zdravotními pojišťovnami, které pak budou plnit podle zákona svou roli vůči občanům a efektivně investovat získané prostředky. Podstata veřejného zdravotního pojištění a ústavní právo na dostupnou a kvalitní zdravotní péči se nemění, solidarita zůstává, respektive ještě se posiluje - například díky ochrannému ročnímu finančnímu limitu. Proto jediné téma do diskuse o reformě by mělo spočívat v tom, zda mé návrhy povedou k zamýšleným cílům.

Já tvrdím, že ano. K tomu dodávám, že strašení privatizací a akciovými společnostmi tuto debatu o postavení pacienta v českém zdravotnictví neprávem vytěsňuje.

Účelem vyvolávání strachu je spojit reformu zdravotnictví s negativními pocity z řečí o zločinném kapitálu a nemravném zisku zasunutými v našich hlavách z dob marxistických školení. Ale Marx byl popřen již dávno, jsou to názory z devatenáctého století! Moderní kapitalismus si užíváme ve všech ostatních oblastech života - pouze ziskové zdravotnictví z nepochopitelných důvodů odmítáme.